

בס"ד, ו' אדר א תשע"ט
11.02.2019

פרוטוקול ישיבה ועדת מאבק בנגע בסמים מספר 1 – 10.2.2019

השתתפו:

מר טל מגרה – יו"ר הועדה
גב' סוזי מרציאנו-דודפור – מנהלת מח' הרווחה
גב' כוכי ישראלי - מנהלת הרשות למאבק אלימות בסמים ואלכוהול
מר אבי ביתן – מנהל מינהל החינוך
גב' אור אזולאי-ביתן – עו"ס נערים
מר אלי גיגי – עו"ס התמכרויות ודרי רחוב

נעדרו:

גב' טלי מימון – חברת מועצה
הרב ראובן פילו – חבר מועצה

תקציר וסיכום הפרוטוקול

1. בישיבה הראשונה הכרנו את בעלי התפקידים והגדרנו את מטרות הועדה.
2. הועדה שואפת לייצר תמונת מצב מיטבית של מצב ההתמכרויות בעיר לפי קבוצות גיל.
3. לאחר יצירת תמונת מצב הועדה תגבש את צרכיה של הקהילה והגופים המקצועיים ותייצר תכנית עבודה מומלצת לראש העיר והנהלת העיר.
4. בישיבות הבאות אני מבקש נציגות של המשטרה, בריאות הנפש, קידום נוער, מנהל בית ספר וועד הורים.
5. בישיבה הראשונה אגף הרווחה והשירותים החברתיים סקרו את פעילותם בשנה האחרונה ומיפו את המטופלים.
6. עקב חוסר הזמן אגף החינוך והנציגים השונים יסקרו את הנתונים שלהם ואת פעילותיהם.

בברכה,

טל מגרה, חבר מועצה

יו"ר ועדת מאבק בנגע בסמים

המחלקה לשירותים החברתיים

טל: מטרת הועדה:

- לקבל תמונת מצב על מה שקורה בעיר, מבחינת נתונים וצרכים.
- בדיקת המענים.
- גיבוש המלצות בתחום לראש העיר ולנבחרי העיר.

סוזי: במחלקה אנו נותנים טיפול לאוכלוסיית המשתמשים בסמים.

אנו עוסקים בעיקר בטיפול וכן בעמידה מול גורמים נוספים ובמשקים שונים בתחום המניעה. אתגר משמעותי הוא נושא התקציב שכרוך במציג, 25% כספי עירייה ולעיתים קרובות יש קושי נוכח העדר תקציב.

אבי: אנו עוסקים בשינוי מדיניות, גיוס כספים.

- בנושאים הטיפולים והעלויות כבדות ככל שאתה עושה עבודה טובה, מבוססת, רב שנתית, סדנאות ועוד, ככל שיהיה תכנון ארוך כך נוכל להתארגן יותר טוב.

סוזי: מטרת השירות

- טיפול במכורים לסמים, אלכוהול והימורים ובני משפחותיהם, לצורך גמילה, טיפול שיקום וחזרה לתפקוד נורמטיבי במסגרת החברה, המשפחה והתעסוקה.
- השירות מפתח ויוזם הקמת מסגרות טיפול אמבולטוריות ופנימיות למתן השירותים.

אלי: ההתמכרויות היא מחלה קשה שצורכת הרבה משאבים. אנחנו יח' שמזהים בעיות בשטח, דרי רחוב, באופקים יש 16 דרי רחוב. השתתפותי בוועדה בכנסת שעסקה בנושא של דרי רחוב, העלאת מודעות בעיר לנושא וההתמודדות עימו, הקשיים המורכבים והניסיונות למצוא משאבים ופתרונות. טיפול במכורים לסמים, אלכוהול והימורים ובני משפחותיהם, לצורך גמילה, טיפול שיקום וחזרה לתפקוד נורמטיבי במסגרת החברה, המשפחה והתעסוקה. השירות מפתח ויוזם הקמת מסגרות טיפול אמבולטוריות ופנימיות למתן השירותים.

נתונים לשנת 2018:

היחידה טיפלה ב- 64 מטופלים ומתוכם:

- 15 נשים
- 43 גברים
- 1 טרסג'נדר

יש לציין כי 15 מכלל המטופלים הינם דרי רחוב.

מתוך 15 נשים, ל-9 נשים הוצאות ילדים ממשורתם.

התפלגות לפי סוג ההתמכרות:

בהתפלגות המבוגרים:

מכורים לסמים - 32

המחלקה לשירותים החברתיים

מכורים לאלכוהול - 20
מכורים להימורים - 6

מסגרות

התערבויות מבוגרים:

מטופלים יצאו לטיפול בגמילה באשפוזית (גמילה פיזית) - 23
מטופלים טופלו במרכז לנפגעי אלכוהול והימורים - 11
מטופלים טופלו במרכז חוסן בבאר-שבע - 6

פעולות משמעותיות שנעשו ב-2018:

- הקמת פורום עם קופות חולים וגורמים נוספים בעיר במאמץ לצמצם את ההתמכרות למרשמי תרופות רופא הנותנים דרך הקופות.
- הקצאת תקציב להקמת יחידה לטיפול בנשים מכורות.
- השתתפות בוועדה בכנסת שעסקה בנושא של דרי רחוב, העלאת מודעות בעיר לנושא וההתמודדות עימו, הקשיים המורכבים והניסיונות למצוא משאבים ופתרונות.
- בשנת 2018 התקיימו 4 פגישות פתוחות לקהל הרחב במקלט ה-NA בנוסף לפעילות חדר ה-NA פעמיים בשבוע כל שנה.
- הנגשת היחידה בכלל הגופים והמגזרים בעיר.

אתגרים

- צמצום תופעת ההתמכרויות בעיר, באמצעות העלאת מודעות בקרב תושבי העיר לאפשרויות הגמילה והטיפול ביחידה.
- העדר ומחסור במשאבים לטיפול ומניעה, למשל העדר שעות כוננות לטיפול ביחידה, העדר מדריך ליחידה.

אבי: לפי הערכה שלך כמה מכורים נוספים לא מטופלים ביחידה?

אלי: לפחות יש 140 נוספים שאני לא מגיע אליהם.

אבי: האם 2 משרות יכסו את הטיפול?

סוזי: לגבי המשרות מדובר בהמלצה של הפיקוח ומשתנים נוספים מעבר למספר המכורים.

אבי: לפי הבנתי סדר גודל של 200 מטופלים צריך 4-5 משרות, צריך להגדיל את המשאבים, כל שנה נגדיל בעוד משרה עד שנים.

טל: חשוב להעביר את הנתונים לקובעי המדיניות כדי לקבל משאבים נוספים.

המחלקה לשירותים החברתיים

אור: התמכרויות נוער, היחידה פועלת כשנתיים וחצי.
- התקציב של הנוער לטיפול הינו קטן.

כוכי: השנה תוכנית מניעה במערכת החינוך, מתחילים בסדנאות מניעה, צוות המורים עוברים סדנא כיצד לזהות את הילדים.
- מדרכי מוגנות – התפקיד שלהם להיות האח הגדול בצד של הילד, (עובדים של תוכנית 6 360 מישרות) בבי"ס על יסודי.
- יוצאים בלילות בחוץ ומעבירים מידע ויוצרים קשר עם הנערים.

טל: יש גם את השינישנים.

כוכי: וכן דיווח משיטור העירוני.

אור: יש לנו קשר מצוין עם בתי הספר.

אבי: הקשר שלנו מח' החינוך ומח' הרווחה קשר טוב, עובדים ביחד, תהליך בריא, ובמסגרתו צריך לחשוב איך מבססים ומחזרים את הנוער לנורמה.

טל: פונה לאור ושואל, כמה לדעתך בני נוער משתמשים אך לא מוכרים.

אור: 10% מכל כיתה, בכיתות ח' – י"ב ומכל בי"ס כ-50 נערים משתמשים בסמים, אלכוהול, הימורים.

אבי: מערכת החינוך יודעים עליהם?

אור: כן, קידום נוער.

טל: למה אנו מכירים רק 26?

סוזי: מבחינת המשרד המשרה של אור אמורה לטפל ב-10 נערים, טיפול לא מניעה.

אבי: כמה היועצות בי"ס ומנהלים משתפים פעולה?

אור: יש קשר עם סמדר, מור, הם מביאים הפניות.

אור:

התמכרויות נוער:

- היחידה טיפלה בשנת 2018 בכ-26 נערים:
- 6 נערות\צעירות

המחלקה לשירותים החברתיים

- 20 נערים\צעירים

נתונים נוספים:

לימודים:

- 9 נערים סיימו 12 שנות לימוד
- 6 נערים עדיין בלימודים
- 11 נערים לא סיימו 12 שנות לימוד

הפרעות קשב וריכוז:

- נערים מאובחנים
- 7 נערים לא מאובחנים

רישום פלילי:

- נערים עם רישום פלילי
- 8 ללא רישום פלילי
- 1 בכלל

סוגי התמכרות המטופלות ביחידה:

- קנאביס
- 2 קוקאין
- 4 אלכוהול
- 1 נייס גיא
- 2 הימורים
- 1 משחק מחשב

התערבויות שנעשו ביחידה:

- אבחון שמטרתו לבחון את עוצמת הבעיה והתאמת מענה טיפולי
- שיחות פרטניות בשילוב גורמים בקהילה
- שילוב במסגרת אמבולטורית "קשב לנוער"
- יציאה לאשפוזיות וקהילות טיפוליות: "מלכישוע", "רטורנו" וכדומה
- בדיקות שתן לכלל החומרים

פעילויות משמעותיות במחלקת הנוער:

- קבוצה טיפולית בקידום נוער שמטרתה מניעה, שיח פתוח ואיתור.

המחלקה לשירותים החברתיים

- מגעים מול תיכון עתיד כדי לקיים קבוצה נוספת, וכן מול תיכון אמירים ובית אקשטיין.
- הסברה והעברת מידע עדכני ורלוונטי בשיתוף "עיר ללא אלימות" בבתי הספר השונים.
- הנגשת השירות לבתי הספר והגורמים הטיפוליים הנוספים בעיר (מועדוני נוער) ושית"פ עם הגורמים החינוכיים.
- שת"פ טיפולי מוצלח עם הגורמים הטיפוליים השונים במחלקה: עו"ס נערות, עו"ס נערים, יתד, ניצוץ, נוצץ וכדומה.

אתגרים

- העדר משאבים: אין השתתפות בנסיעות למסגרות טיפוליות עבור הנער, מה שמקשה על הנער הגעה.
- קושי גדול לנתק לחלוטין נער ממשפחתו וחבריו בעיר ולשלוח לקהילה טיפולית. נעשה רק כשהמצב מידרדר.
- חוסר הבנה של הנערים את הסכנות במריחואנה. תפיסתה כ"סמים קלים" והגעה לבזקים קשים.
- אין מדריך לביצוע בדיקות שתן ולחלק מרכזי בתחום ההתמכרויות: החיזור, האיתור, הגעה למקומות לא קונבנציונאליים בשעות הלילה.

טל: דיון על נושא הלגליזציה של הסמים והשלכותיה.

אבי: הנתונים מדאיגים מאוד, ההורים מפילים על המערכת את הבעיה וצריכים הרבה עזרה ולכן חשוב לקיים סדנא להורים שמתמודדים עם ילדים מכורים, נושא של סמכות הורים, לסדנאות אפשר לגייס משאבים.

כוכי: אני בעד, על מנת להוביל תהליך מניעה צריך לשתף את ההורים.

כוכי: מנהלת קידום נוער ערכה סדנא עם הורים, מתוך 25 הגיעו 2 הורים. קשה מאוד להביא הורים לסדנאות, אך אנו לא מוותרים עליהם.

אלי: נושא של ההתמכרויות, צריך ללכת להורה ולעבוד על זה לחזור ולא להרפות.

אבי: אבחנתם ויש לכם מיפוי, תביאו אותם אלי לשפ"ח נבנה תוכנית ההתערבות.

אור: הייתי בבי"ס עם מצגת של המריחואנה, הסברתי לנערים ולנערות על הנושא.

אבי: המציאות קשה לאכיפה, תפקיד שלנו כעובדי הוראה לחסום זאת.

טל: בני נוער מנסים את הסמים.

המחלקה לשירותים החברתיים

אבי: התפקיד שלנו להתעמת איתם.

- צריך התמדה גם בניסיונות המניעה וגם בטיפול, להביא אנשים טובים, כמו מוטי עזרד, שיסתובב בין הילדים ויעשה התערבויות משמעותיות.

טל: לשייבה הבא יש להכין:

- סוזי תמליץ על נציג מהמשטרה.
- סוזי תמליץ על נציג בריאות הנפש.
- נציג קידום נוער – רונית אמסלם.
- נציג יו"ר ועד הורים.
- נציג ביתי ספר.
- פעילות, תקנים, תקציב, תקן רצוי ומצוי.

רשמה: יפה יומטוב
מזכירת הועדה